

Brusel 15. července 2021
(OR. en)

Interinstitucionální spis:
2021/0200(COD)

10867/21
ADD 4

CLIMA 189
ENV 524
ENER 325
TRANS 475
AGRI 354
IND 199
ECOFIN 742
CODEC 1098
IA 136

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	15. července 2021
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	SWD(2021) 612 final
Předmět:	PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ Průvodní dokument k nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody

Delegace naleznou v příloze dokument SWD(2021) 612 final.

Příloha: SWD(2021) 612 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 14.7.2021
SWD(2021) 612 final

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE

SOUHRN ZPRÁVY O POSOUZENÍ DOPADŮ

Průvodní dokument k

nařízení Evropského parlamentu a Rady,

**kterým se mění nařízení (EU) 2018/842 o závazném každoročním snižování emisí
skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením
v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody**

{COM(2021) 555 final} - {SEC(2021) 555 final} - {SWD(2021) 553 final} -
{SWD(2021) 611 final}

Souhrnný přehled
Posouzení dopadů revize nařízení o „sdílení úsilí“
A. Potřeba opatření
V čem spočívá problém a proč se jedná o problém na úrovni EU?
Nařízení o „sdílení úsilí“ stanoví vnitrostátní cíle snižování emisí skleníkových plynů pro odvětví, na něž se v současné době nevztahuje systém EU pro obchodování s emisemi, jako jsou budovy, silniční doprava, zemědělství a odpad. Avšak vzhledem k tomu, že byl pro celé hospodářství EU stanoven nový cíl, a to snížit do roku 2030 čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 % oproti roku 1990, nepřispívají stávající cíle stanovené v nařízení o „sdílení úsilí“ dostatečně k vyššímu celkovému cíli EU. Za druhé, případné rozšíření systému obchodování s emisemi a změna oblastí působnosti nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví opravňují ke zvážení oblastí působnosti samotného nařízení o „sdílení úsilí“ v rámci celkové struktury politik v oblasti klimatu. Za třetí, koncepce nařízení o „sdílení úsilí“ je založena na spravedlnosti, solidaritě a nákladové efektivnosti a tyto prvky musí být při revizi zachovány.
Čeho by mělo být dosaženo?
Celkovým cílem této iniciativy je přispět k dosažení cíle snížit do roku 2030 čisté emise skleníkových plynů alespoň o 55 % oproti roku 1990 se zřetelem k postupnému a vyváženému dosažení klimatické neutrality (tj. nulových čistých emisí skleníkových plynů) do roku 2050. Přezkum nařízení o „sdílení úsilí“ má tři konkrétní cíle: Prvním z nich je uceleně definovat oblast působnosti a společné ambice nařízení o „sdílení úsilí“ v rámci balíčku „Fit for 55“, a především zohlednit nový rozšířený systém obchodování s emisemi zahrnující odvětví, jako jsou budovy a silniční doprava. Druhý cíl spočívá v zajištění toho, aby členské státy důsledně, spravedlivě a rovnoměrně sdílely dodatečné úsilí. Třetím cílem je podpora nákladově efektivních řešení pro snižování emisí v odvětvích sdílejících úsilí, a to prostřednictvím cílených úprav a možností flexibility.
Jakou přidanou hodnotu budou mít tato opatření na úrovni EU (subsidiarita)?
Změna klimatu je přeshraniční problém, při jehož řešení koordinovaná opatření EU účinně doplňují a posilují opatření na vnitrostátní a místní úrovni. Koordinace opatření umožňuje stanovit velmi ambiciózní celoevropské cíle a zároveň uznat zásadu subsidiarity a různou schopnost členských států jednat, neboť nařízení o „sdílení úsilí“ je primárně určeno členskými státy. Zároveň přispívá k lepší nákladové efektivnosti díky přiměřeným možnostem flexibility v členských státech a mezi nimi, jakož i ve spojení s dalšími odvětvovými právními předpisy (systém obchodování s emisemi, nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví).
B. Řešení
Prostřednictvím kterých možností lze cílů dosáhnout? Je některá možnost upřednostňována? Pokud ne, proč?
Hlavní možnosti tohoto posouzení dopadů souvisejí s možnými změnami oblastí působnosti nařízení o „sdílení úsilí“: - Možnost č. 1: Zachovat stávající odvětvovou oblast působnosti nařízení o „sdílení úsilí“ souběžně s rozšířením obchodování s emisemi, se dvěma variantami: 1.1 důrazné zvýšení ambice nařízení o „sdílení úsilí“ a 1.2 omezené zvýšení ambice nařízení o „sdílení úsilí“. - Možnost č. 2: Zachovat působnost nařízení o „sdílení úsilí“ pouze v odvětvích, na která se nevztahuje

obchodování s emisemi, to znamená omezenou oblast působnosti bez budov a dopravy se dvěma variantami: 2.1 zvýšené cíle pro nákladově efektivní předpovědi zbývajících sektorů nařízení o „sdílení úsilí“; 2.2 zachované stávající cíle nařízení o „sdílení úsilí“.

- Možnost č. 3: Postupné ukončení platnosti nařízení o „sdílení úsilí“ a jeho nahrazení jinými politickými nástroji.

Kromě možností týkajících se oblastí působnosti se posouzení zaměřuje také na to, zda jsou stávající možnosti flexibility v rámci nařízení o „sdílení úsilí“ adekvátní pro dosažení vyšších klimatických ambicí nákladově efektivním způsobem.

Vzhledem k důležité roli subsidiarity v mnoha politikách EU používaných v dotčených sektorech se za upřednostňovanou možnost považují ambicióznější cíle nařízení o „sdílení úsilí“ v souladu s celkovou ambicí v oblasti klimatu a současné zachování stávající oblasti působnosti nařízení o „sdílení úsilí“. Tato možnost zajistí odpovědnost členských států a zavedení správných pobídek k ambicióznímu provádění vnitrostátních a evropských politik, zároveň však poskytne flexibilitu členským státům a dovolí přihlédnout k jejich vnitrostátním okolnostem.

Jaké jsou názory jednotlivých zúčastněných stran? Kdo podporuje kterou možnost?

Pokud se jedná o ambicióznost cílů, převážná většina zúčastněných stran, které odpověděly ve veřejné konzultaci, souhlasila s tím, že členské státy by měly zintenzivnit úsilí a snažit se o dosažení ambicióznějších cílů. Pokud jde o oblast působnosti, 60 % respondentů se vyslovalo ve prospěch toho, aby odvětví, na něž se v budoucnu rozšíří systém obchodování s emisemi, zůstala zachována také v oblasti působnosti nařízení o „sdílení úsilí“, zatímco 26 % respondentů bylo proti. Více respondentů zdůraznilo, že v případě rozšíření systému obchodování s emisemi bude potřeba stanovit zkušební období, po jehož skončení se rozhodne, zda by se měla změnit oblast působnosti nařízení o „sdílení úsilí“. Dne 1. června 2021 uskutečnil výkonný místopředseda Timmermans a komisař Schmit slyšení sociálních partnerů za účelem diskuse o hospodářské a sociální dimenzi balíčku „Fit for 55“. Sociální partneři podpořili cíl snížení emisí o 55 % a seznámili účastníky se svými stanovisky k různým návrhům balíčku.

C. Dopady upřednostňované možnosti

Jaké jsou výhody upřednostňované možnosti (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte výhody hlavních možností)?

Upřednostňovaná možnost nabízí politický rámec, který zajišťuje vysokou úroveň ekologické vyváženosti, spravedlnost a solidaritu při rozdělení úsilí a poskytuje odpovídající flexibilitu pro nákladově efektivní dosažení cílů.

Jaké jsou náklady na upřednostňovanou možnost (je-li nějaká doporučena, jinak uveďte náklady na hlavní možnosti)?

Celkové náklady upřednostňované možnosti jsou posouzeny v rámci úplné ekonomické analýzy ambicióznějšího cíle snížení emisí alespoň o 55 %. Projekce pro celé hospodářství, které kombinují regulační opatření a zavedení rozšířeného systému obchodování s emisemi, odhadují zvýšení nákladů energetického systému v následujícím desetiletí o 0,3 % – 0,6 % HDP (druhá uvedená možnost platí v případě zahrnutí dopadu stanovení ceny uhlíku). Tyto náklady zahrnují jak dodatečné investiční náklady na straně nabídky a poptávky, tak úspory paliva. Makroekonomické dopady jsou omezeny a mohou být kladné podle toho, jak jsou například recyklovány do hospodářství výnosy ze stanovení ceny uhlíku.

Jaké budou dopady na malé a střední podniky a na konkurenceschopnost?
Nařízení o „sdílení úsilí“ je určeno primárně členským státům jako institucionálním subjektům, a ovlivňuje tedy převážně přímo jejich vnitrostátní správní orgány. Pokud se jedná o podniky obecně, a zejména malé a střední podniky, v nařízení o „sdílení úsilí“ nejsou stanoveny žádné přímé povinnosti týkající se podávání zpráv pro malé a střední podniky nebo jiné podniky a možnosti politiky by tento stav nezměnily. Avšak mnohé malé a střední podniky, například v oboru dopravy, energetiky a zemědělství, patří mezi odvětví v oblasti působnosti nařízení o „sdílení úsilí“. Celkově se předpokládá zvýšení ambice týkající se skleníkových plynů pro všechna odvětví hospodářství, což přispěje k modernizaci hospodářství, avšak v některých odvětvích dojde k poklesu, například těch, které jsou spojeny s těžbou a distribucí fosilních paliv.
Očekávají se významné dopady na vnitrostátní rozpočty a správní orgány?
Praktické důsledky provádění vnitrostátních politik a opatření v odvětvích patřících do oblasti působnosti nařízení o „sdílení úsilí“ pro členské státy závisí na zvolených opatřeních v jednotlivých zemích a jsou nastíněny v aktualizovaných vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu a Evropská komise je posoudila v souladu s nařízením o správě.
Očekávají se jiné významné dopady?
Nařízení o „sdílení úsilí“ povede k tomu, že vnitrostátní orgány přijmou další opatření v zájmu snižování emisí skleníkových plynů v odvětvích, jako jsou budovy, silniční doprava, průmyslová malovýroba a zemědělství. Transformace bude často spojena s potřebou zvýšit investice, což povede ke zvýšení efektivnosti a/nebo snížení provozních nákladů. Dopady budou tedy souviset s investičními výzvami a způsobem jejich řešení, například u nízkopříjmových domácností. V rámci nařízení o „sdílení úsilí“ jsou tyto otázky řešeny tak, že se cíle stanovují odlišným způsobem, převážně spíše na základě HDP na obyvatele než pouhým vymezením cílů na základě nákladové efektivnosti, neboť to by vedlo k poměrně většímu dopadu na členské státy s nízkými příjmy.
Proporcionalita?
Dosažení zvýšených cílů v oblasti snižování emisí skleníkových plynů si vyžádá další opatření, a to jak na úrovni EU, tak na úrovni jednotlivých členských států. Nařízení o „sdílení úsilí“ je nástrojem, který flexibilně a přiměřeně pobízí členské státy k činnosti, přičemž tak činí v souladu s ostatními právními předpisy EU. Navrhovaná opatření jsou přiměřená z hlediska dosažení klimatických cílů, k nimž se EU zavázala.
D. Návazná opatření
Kdy bude tato politika přezkoumána?
Předpokládaná účinnost nařízení o „sdílení úsilí“ je alespoň do roku 2030. Pokrok je posuzován v rámci systému ročního monitorování, podávání zpráv a ověřování emisí skleníkových plynů. V právních předpisech bude stanoven pravidelný přezkum. Tento přezkum bude provázán s přezkumem dalších právních předpisů v oblasti klimatu, jako je například směrnice EU o systému obchodování s emisemi, nařízení o využívání půdy, změnách ve využívání půdy a lesnictví a nařízení stanovující normy CO ₂ pro osobní automobily a dodávky.